

שירי סי' תצ"ג

סעיף א נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר, מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא; אבל לארס ולקדש, שפיר דמי, ונשואין נמי, מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי (אבודרהם ב"י ומנהגים).

סעיף ב נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר אלא א"כ חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו, אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא בעל ברית או מל בנו, מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה. (הגהות מנהגים).

סעיף ג יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר, וטעות הוא בידם. הגה: מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר, ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך, אעפ"י שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך, לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה, משום לא תתגודדו (דברים יד, א) וכל שכן שאין לנהוג היתר בשתייהן. (ד"ע).

מגן אברהם

(א) שפיר דמי. שמא יקדמנו אחר, ונ"ל דמותר לעשות באותו פעם סעודת אירוסין (עסי' תקנ"א ס"ב) אבל לעשות ריקודין ומחולות של רשות נהגו לאסור ונ"ל שאף מי שעשה שדוכים אסור לעשות ריקודין ומחולות:

ערוך השלחן

וכן אצלנו לעשות שידוכים ולכתוב תנאים – מותר, שמא יקדמנו אחר. ומותר לעשות סעודה, אך לא בריקודין ומחולות. וכל שכן שאסור לזמר בכלי זמר. וכן סעודת הרשות מותר, כמו סעודות מריעות, ובלבד בלא ריקודין ומחולות.

ש"ת יחיה דעת חלק ג סימן ל

ורק שמחה של נישואין שהיא שמחה יתירה הוזהרנו להימנע ממנה בימי הספירה. וכן הזהירו האחרונים למנוע ריקודים ומחולות ותזמורת בימי הספירה בסעודת הרשות. ולכן אף הנוהגים להקל לשמוע שירים בליווי כלי זמר דרך הרדיו בכל ימות השנה, עליהם להימנע מלשמוע כלי שיר בימי הספירה, וכמו שכתבו בשו"ת כפי אהרן אפשטיין (סימן נ"ב), ובשו"ת אגרות משה פיינשטיין (חלק אורח חיים סימן קס"ו), ובשו"ת מנחת יצחק חלק א' (סימן ק"א). וכ"כ הרב הגאון ר' אברהם דוד הורביץ בשו"ת קנין תורה ח"ב (סי' צ"ט) ע"ש. אבל כניסה לדירה חדשה וכדומה, לא אסרו חכמים. ובאמת שאפילו מר"ח אב ואילך אין איסור להיכנס לדירה חדשה, וכמ"ש בשו"ת לבושי מרדכי קמא (חלק אורח חיים סימן ק"א), ורק משום ברכת שהחיינו כתב שיש להימנע ע"ש. אבל בימי הספירה שאפשר לברך שהחיינו, כמו שנתבאר, אין כל טעם להמנע מלהכנס לדירה חדשה, אף להרווחה. וראה עוד בשו"ת מנחת אלעזר ממונקאטש חלק ד' (סימן מ"ד).

בסיכום: מותר להיכנס לדירה חדשה בימי הספירה, ואף מותר לצייר ולסייד הדירה, או לעשות טפטים לנוי. אך יש להימנע בהחלט משמיעת כלי שיר דרך הרדיו בימים אלו, ולכל הפחות עד ל"ג בעומר.

ש"ת ציץ אליעזר חלק טו סימן לג

(ב) שאלתו השניה היא אודות טייפרקורדר ופטיפון אם השירה והזימרה ששומעים מהם דינם כזמר - בכלי, ואסור לשומעם, לשיטת האוסרים.

הנה לדעתי יש חילוק בזה, והוא אם השירה והזימרה ששומעים מהם הנה שירה וזימרה דפומא, זאת אומרת, מה שאנשים השמיעו את תוכם משירת וזימרת פיהם, אזי דינם כשירה וזימרה דפומא דמותר, ואם השירה והזימרה היא מכלי - שירה שניגנו והקליטו אל תוכם אזי דינם אז כזמר - בכלי, ובדומה לזה מצאתי בספר שו"ת אגרות משה חא"ח סי' קס"ו שהעלה כו"ב על כלי הרדיא, דאם נשמע שירה דפומא מותר ע"ש.

ושם באגרות משה נוגע גם אודות דינו בימי ספירת העומר (שכבו' מוסיף לשאול גם ע"ז) והעלה דבימי ספירה יש לאסור בזמרא דמנא אף להמתירין ע"ש, וה"ה איפוא ועוד במכש"כ גם בימי המצרים (שגם ע"ז שואל כבו'), ולדעתי מכיון שבבין המצרים אסור גם בריקודין ומחולות (עיין משנ"ב סי' תקנ"א ס"ק ט"ז). א"כ אסור אפי' אם השירה והזימרה היא ממה שהקליטו משירה וזימרה דפה, וה"ה גם בימי ספה"ע, וכך נוהגין.

לה. האזנה למוזיקה בימי בין המצרים וספירת העומר

שאלה

האם מותר להאזין למוזיקה בימי בין המצרים ובימי ספירת העומר, והאם מותר ללמוד נגינה בימים אלו? =

תשובה

כתב במגן אברהם (או"ח סי' תקנא ס"ק י'): "ונראה לי דאסור לעשות ריקודין ומחולות מי"ז בתמוז ואילך". ולמה לא הזכיר כלי זמר? מפני שכלי זמר אסורים כל השנה בין הגזרות שנתקנו לזכר החורבן, כמפורש בשלחן ערוך (או"ח תקס. ג): "וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר לשמח בהם; ואסור לשומעם מפני החורבן". וראה בפירושי יד פשוטה על הרמב"ם (הל' תעניות ה, יד) שם הארכתי בביאור דברי הרמב"ם, וכאן אביא את מסקנת הדברים.

ישנם שני איסורים שונים בעניין השירה והזמר: האחד, שמחה שיש בה דברי ערוה גירוי יצרים וניבול פה, ואיסורה היה אף לפני החורבן. השני, מפני החורבן גזרו לאסור שמחה בכלי זמר, ואפילו שירה בפה על היין שהיא שמחה יתרה. ברם, כל זה אמור רק במיני זמר העשויים "לשמח בהם", אבל מוזיקה שאינה של שמחה לא נאסרה. ואדרבה, אבותינו היו נוהגין לנגן בחלילים בהלווית המת, אמנם בדורות אחרונים נתבטל מנהג זה. כך גם בשמחה של מצוה וכגון בחתונה או אפילו במשתה בו אומרים שירות ותשבחות לשי"ת, אין שמץ של איסור לא בכלי זמר ולא בפה, ואדרבה בכך מתרבה כבוד שמים ומנהג ישראל תורה הוא, וראה שהרמב"ם כתב שם: "וכבר נהגו כל ישראל לומר דברי תשבחות או שיר של הודאות לאל וכיוצא באלו על היין".

אף כלי זמר שאסרו, כתב הרמ"א (שם): "ויש אומרים דוקא מי שרגיל בהם, כגון המלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר או בבית המשתה", אבל באקראי ושלא בבית המשתה – אין איסור. אמנם היום נפוצו מאוד משמיעי קול ונגינה מכל הסוגים, ובסתם אין בהם משום שמחה יתרה כמו שהיה לפנים, וכבר נהגו רבים לשמוע מוזיקה ואין בכך משום עונג מיוחד. ופוק חזי מאי עמא דבר, שהיום נפוצו מאוד מכשירי רדיו ורשמקול וכיו"ב.

וישנם רחובות בשכונות החרדיות בירושלים ת"ו, שקול הקלטות של שירים וריקודים חסידיים בוקעים בהם מכל פינה מן הבוקר עד הערב ואין פוצה פה ומצפצף (וראה במאמרו של מהר"ץ חיות דרכי ההוראה, כל ספרי מהר"ץ חיות, א, ירושלים תשי"ח, ועיין היטב שם בפרק חמישי, עמ' רלד-רלה).

אולם ודאי שבבין המצרים ראוי שלא להאזין למוזיקה של שמחה אפילו בלא ריקודים. אמנם בימי ספירת העומר לא נהגו לאסור אלא שמחה של ריקודים ומחולות (משנה ברורה סי' תצג ס"ק ג). ואפילו בשאר ימות השנה הממעט בכך קדוש ייאמר לו, אם לא בשמחה של מצוה, ובפרט שהרבה מן הניגונים ה"חסידיים" החדשים אינם אלא העתק של מוזיקה פרועה של הגויים. אבל מוזיקה רצינית לא נאסרה מעולם, וכל שמותרת בכל השנה כולה, אף בבין המצרים לא נאסרה, שהרי לא היתה גזרה מיוחדת על מוזיקה בימי האבל. וכן הלומד נגינה אינו צריך להפסיק מלימודו, שהרי אין זו נגינה של שמחה.

לסיכום: מעיקר הדין מותר לשמוע מוזיקה רצינית בימי בין המצרים והוא הדין גם ללמוד נגינה. ובימי ספירת העומר לא נהגו לאסור אלא שמחה של ריקודים.